

Uddrag fra undersøgelsen "Integration og det frivillige foreningsliv" (Institut for Idræt, 2005)

Alt i alt kan undersøgelsen ikke dokumentere, at kontingentbetaling er et stort problem i relation til integrationspotentialer i det frivillige foreningsliv. Det kan konstateres, at denne problematik snarere end barrierespørgsmålet handler om eventuelle vanskeligheder med eksisterende medlemmer. Det vil sige, at spørgsmålet om kontingentbetaling ikke i udstrakt grad udgør en særlig forhindring mht. rekruttering af medlemmer med anden etnisk baggrund, men bliver et emne i foreningshverdagen, som hos nogle opleves problemfyldt. Der er kun få eksempler på oplevelser, der vedrører mistede medlemmer som følge af kontingentbetaling, og et eksempel fra Høje Taastrup Kommune illustrerer, at den økonomiske belastning ved et foreningsmedlemskab ikke nødvendigvis er en afgørende faktor.

"Inden der blev ansat integrationskonsulenter i Høje Taastrup Kommune, der gjorde man det, at man lavede et gratis tilbud til alle i kommunen - alle de der unge mennesker i boligområderne - kunne komme ud og dyrke gratis idræt i foreningerne. Altså nul kontingentbetaling. Det resulterede i 0 medlemmer og meget få dukkede op generelt. Så altså, økonomien gør det ikke alene."(Francisco Ortega, Høje Taastrup Kommune) (49-50)

Differentierede kontingentsatser risikerer at medvirke til en opfattelse af A- og B-medlemmer eller eventuelt misundelse. Det får hurtigt karakter af "alisser" og er ikke positivt i bestræbelserne på at skabe ligeværd mellem medlemmerne. Der kan også være en forkert signalværdi i et ellers velment tilbud om gratis medlemskab; et signal om at foreningens værdier og tilbud ikke er noget særligt værd.

Under alle omstændigheder er det en anbefaling fra flere, at nedsat eller eftergivet kontingent ikke er en løsning, der skal anvendes i blinde. En analyse af hvad der rent faktisk er brug for og hvad der er problemets kerne er nødvendig. Ellers risikerer man nemt at bibeholde en usand myte om etniske minoriteter som dårlige betalere. Det grundige forarbejde har man haft succes med i Høje Taastrup Kommune, hvor man som grundprincip ikke giver støtte til kontingentbetaling.

"Det der har virket for os, der er jo netop det grundige forarbejde, i forbindelse med økonomi og de her ting. Vi laver et analysearbejde og kaster ikke bare pengene ind i projekter.....Så det, der ligesom er det vigtige i de her projekter er forarbejdet." (Francisco Ortega, Høje Taastrup Kommune)

Det væsentligste problem ved kontingentstøtte er ifølge rigtig mange informanter, at det ofte har karakter af midlertidige foranstaltninger og indslusningsprojekter, som ved deres ophør til tider skaber større problemer end der måske var fra begyndelsen. Erfaringerne med vanskelighederne ved at stoppe en påbegyndt økonomisk hjælp til medlemskab er mange. Bl.a. kan en manglende forankring til en enkelt forening med de fordele dette kan have integrationsmæssigt eksempelvis være resultatet:

"Det har altså nogle steder medført en kultur, hvor man tænker: nå, men jeg kan gå rundt og shoppe. Der er altid et aerobictilbud, der er gratis et eller andet sted i tre måneder.(...) Man bliver aldrig forankret et eller andet sted." (Morten Ubbesen, Aalborg Kommune)

Perioder med gratis eller nedsat kontingent kan være problemfyldte at stoppe, da der er blevet skabt nogle forventninger om særbehandling. Heri ligger et generelt problem med den projektkultur som området i høj grad er præget af. Der er for mange midlertidige,

uigennemtænkte småprojekter og for få varige, langsigtede tiltag. Og i foreningslivet kan man komme til at fortryde, når pengekassen er ved at slippe op:

”Jeg har også prøvet at have forsøg med nedsat kontingent og det er jo sådan....så bliver det jo noget man vænner sig til og hvor vi ikke rigtigt fandt ud af om det var rimeligt, at de fik nedsat kontingent. Om der egentlig var et behov for det. Det er klart, at vænner man nogen til at betale et lavt beløb, så er det sgu svært at sætte op pludselig.”(Jan Dalland, SBU)

”Men vi har enormt svært ved at komme væk fra det nu, fordi som jeg sagde før, det går jo lidt i familiearv, fordi: Nu har I betalt for storebror, hvorfor betaler I så ikke for lillebror nu? Og den har vi så enormt svært...vi har ikke crack’et den endnu.....Det er en farlig vej at gå”. (Søren Hemmingshøj, Hillerød Kommune)

I materialet er der dog et enkelt eksempel på en permanent støtteordning, som tilsyneladende fungerer tilfredsstillende. Ribe Kommune har en ordning, hvor kommunen kompenserer foreningerne i en prøveperiode, hvor unge med anden etnisk baggrund kan prøve sig frem med forskellige aktiviteter og hvor kommunen efterfølgende betaler for kontingentet. Og i Ribe Håndboldklub kan der desuden via Forældreforeningen søges om hjælp til kontingentbetaling, hvilket er en ordning klubbens medlemmer med anden etnisk baggrund i høj grad gør brug af. Centralt er det, at koncentrationen af medlemmer med anden etnisk baggrund her generelt er ganske lav, og derfor kan ordningen fungere uden at blive en uoverskuelig økonomisk belastning, som det ville være tilfældet i andre af kommunerne. (52-53)

Integrationsministeriet har via DUF, DGI og DIF i 2004 og 2005 afsat 4 mill. kr. til støtte til foreningsudgifter for børn af vanskeligt stillede forældre – herunder støtte til kontingent, udstyr, mindre udviklingsprojekter mm. Af ”Evaluering af foreningsordningen for børn af vanskeligt stillede forældre” (LG Insight, 2006) fremgår det, at der er givet støtte til 532 ansøgninger, hvoraf 405 ansøgninger angik hel eller delvis kontingentstøtte. I evalueringen konkluderes det bl.a., at foreningerne med en forholdsvis lille sum penge har skabt store resultater på det sociale og integrationsfremmende ungdomsområde i foreningslivet, men evalueringen er ikke baseret på dataopgørelser, der kan vise en evt. effekt af ordningen – fx deltagernes aktivgrad efter støtteophør mm. I evalueringen anfører foreningerne bl.a., at det ikke er svært at rekruttere nye medlemmer blandt målgruppen, men at det primært er vanskeligt at fastholde dem, når de konfronteres med hverdagen i foreningerne i form af kontingent, køb af udstyr mm.

Der er således noget, der tyder på, at ordningen kun har varig effekt, hvis støtten fortsætter. Det anbefales da også i evalueringen, at ordningen videreføres – og gerne gøres permanent – med en større økonomisk ramme.